

Ceteris paribus

HET WOORD AAN...

Hans van Meerten

Hans van Meerten is bijzonder hoogleraar Internationaal pensioenrecht aan de Universiteit Utrecht.

Waar werkt u momenteel aan?

“Ik werk momenteel aan een handboek *EU Pensioenrecht*. Ik hoop de lezer te doen beseffen dat veel, zo niet alle, nationale pensioenvraagstukken een EU-dimensie hebben. Daar is te weinig aandacht voor. Zo bekijk ik of de Nederlandse verplichtstelling, waarbij je verplicht aan een Nederlands fonds deelneemt, zich wel verhoudt met EU-recht. Daarnaast werk ik aan een Engelstalige studie over het zogenaamde *invaren*: hoe zetten we de oude pensioenrechten om naar een nieuw stelsel waarbij die overdracht EU-proof is? Daarbij analyseer ik tevens de nationale en internationale rechtspraak.”

Wat zijn uw bevindingen?

“EU-recht kan behulpzaam zijn bij het oplossen van pensioenvraagstukken die, wanneer slechts nationaalrechtelijk of internationaalrechtelijk worden aangevlogen, wellicht tot een andere uitkomst kunnen leiden. EU-recht heeft een andere dynamiek. Concreet: een voorlopige bevinding is dat de verplichtstelling in bovenvermelde zin weleens strijd met het EU-vrij verkeer van diensten kan opleveren. Het EU-recht verbiedt in beginsel discriminatie naar nationaliteit. Een rechtvaardiging daarvoor wordt niet snel aangenomen. Ook de manier waarop je onder zo'n verplichtstelling uit kan komen verdraagt zich zeer slecht met EU-recht. Met een verplichtstelling aan de pensioenregeling lijkt het EU-recht minder moeite te hebben. Met betrekking tot invaren: het eigendomsrecht uit het EU-recht lijkt veel krachtiger dan soortgelijke nationale en internationale standaarden. Vanuit EU-perspectief kan korten van pensioenrechten wellicht niet zonder meer. Helemaal niet – zo lijkt het – als je een bepaalde pensioentoezegging hebt gedaan. Het EU-grondrecht op eigendom pleit indirect voor individuele eigendomsrechten, iets waar we nu bijna allemaal om lijken te vragen. Het Hof van de EU heeft immers in een aantal arresten de deur opengezet voor zogenaamde *directe horizontale werking* van het EU-grond-

rechtenhandvest. Een element dat soortgelijke andere internationale verdragen ontbeert. Dat betekent in dit geval dat een burger direct een EU-grondrecht tegen een pensioenfonds kan inroepen met betrekking tot bescherming van zijn eigendom.”

Wat kan de beleidsmaker leren uit uw onderzoek?

“Het EU-recht raakt in toenemende mate aan ons pensioenstelsel, ook op domeinen waar het wellicht niet zo voor de hand ligt. Zo lijkt ook de hervorming van het Nederlandse pensioenstelsel vanuit EU-rechtelijk perspectief noodzakelijk. De bescherming van het individuele eigendomsrecht die het EU-recht biedt en de afschaffing van de grote verplichtstelling aan een Nederlands fonds zijn de duidelijkste voorbeelden. Veel van de nationale pensioenvraagstukken worden beheerst door EU-recht. Daarom spreek ik van het ontstaan van een EU-pensioenunie. Als we in Nederland wetgeving maken over ons pensioenstelsel moet de pensioensector niet keer op keer verrast zijn door de kant van het EU-recht van een voorstel. Dat lijkt nu wel meermaals te gebeuren.”

UIT DE OUDE ESB-DOOS

BANKPOLITIEK

De tegoeden der Regeering bevinden zich in handen van de Rijksbank, waar zij ten deele renteloos op girorekening staan, ten deele door herdiscontoeering van wissels uit de portefeuille ter Rijksbank, ten deele door aankoop van wissels door de Rijksbank de particuliere discontomarkt, rentedragend zijn belegd. De doelmatigheid der algemeene concentratie dezer gelden bij de Rijksbank kan van verschillende kanten worden belicht. Van het standpunt van het geldwezen uit moet niet voor bestrijding vatbaar worden geacht, dat iedere maatregel, welke onder de huidige omstandigheden en met het oog op de moeilijke vragen, welke de centrale bankpolitiek in Duitschland nog zal hebben op te lossen, de positie van de Rijksbank tegenover de geldmarkt vermag te versterken, ondersteuning verdient.

Reichsbank (1925) *De politiek van de Rijksbank*. ESB, 10(521), 1126-1127.

